“Functie of status maakte ook niet uit, dat viel weg”

Geplaatst op 10 juli 2020

Woonzorggroep Samen trainde behandelaren in ADL-verrichtingen

Miranda Kok is coördinator van de Samen Academie, de opleidingstak van Woonzorggroep Samen in Noord-Holland. De Samen Academie werd enige jaren geleden opgericht om leren in de organisatie een steviger positie te geven. Voor veel medewerkers leek leren niet op de eerste plaats te komen, omdat zij al hun energie nu eenmaal liever in de zorg steken. Leren is iets wat elke dag in alle lagen gebeurt, zegt Miranda – en zeker in de covid-tijd werd maar weer eens duidelijk hoe belangrijk dat is.

> “Leren is overal, en radicaal leren is vooral leren op de werkplek. Dit kleine trajectje is heel mooie bijvangst, omdat het haaks staat op het traditionele leren en in vakjes denken.”

Woonzorggroep Samen is een enthousiaste partij in de beweging Radicale vernieuwing verpleeghuiszorg. De Noord-Hollandse zorgorganisatie neemt ook actief deel aan het ‘Fieldlab Dementiezorg Kleinschalig Wonen’ dat zich richt op onderwijsvernieuwing. De komst van het covid-19-virus heeft volgens Miranda de vernieuwingsinitiatieven op een aantal fronten zeker vertraagd. Maar het heeft ook een ontwikkeling in gang gezet, die anders waarschijnlijk nooit, of met slechts veel inspanning, van de grond gekomen zou zijn.

Brabant

Toen de covid-crisis voor Samen actueel werd, waren de zorgcollega’s uit Brabant een belangrijke bron van praktische kennis. “Waar moeten we vooral op letten, hebben we gevraagd? Een van de dingen die we

daarvan opstaken, was dat we ook behandelaren moesten trainen voor de ADL [Algemene Dagelijke Levensverrichtingen, red.]. Daar waren ze in Brabant laat mee begonnen. Dat was de boodschap: zorg dat ze klaarstaan om in te springen als het nodig is. Dat zijn we dus gaan doen."

Enthousiast en gedreven

"Fysiotherapeuten, logopedisten, psychologen, ergotherapeuten, bewegingsagogen, diëtisten: ze zijn allemaal benaderd door de coördinatoren van het behandelteam om mee te doen aan een korte aanvullende opleiding. 40 mensen, best een leuke groep om klaar te stomen. Helemaal vrijwillig was het niet, maar als je een goede reden had, hoefde het natuurlijk niet, bijvoorbeeld als je zelf ziek was of een zieke partner had. We vroegen ons vooraf af hoe gemotiveerd ze zouden zijn als ze dat zo van een coördinator te horen zouden krijgen. Maar eigenlijk was iedereen heel enthousiast en gedreven om getraind te worden voor het grotere doel: zorg voor de cliënt."

Laagdrempelige filmpjes en materialen

"In het begin was het nog even zoeken hoe we de training aan moesten pakken. Want hoe geef je nou zo'n training onder uitdagende omstandigheden? Voor de zorgmedewerkers waren er al video's over het gebruik van beschermende kleding met een uitleg over hoe je die veilig aan kunt trekken. Daar hebben we voor de behandelaren video's over ADL-verrichtingen aan toegevoegd. En omdat dat niet anders kon hebben we ook nog fysieke training gegeven, rekening houdend met de richtlijnen van het RIVM."

Buiten je dagelijkse werkelijkheid

"Meelopen in de ADL is voor de meeste behandelaren een grote verandering. Sommige mensen waren dus ook wel een soort van voorzichtig, omdat ze dit nog nooit gedaan hadden. Dat mag ook. Iemand naar het toilet brengen doe je normaal niet als psycholoog. Maar ze stonden er uiteindelijk wel voor open. Dat is ook leren – de bereidheid kennis te maken met wat buiten je veilige dagelijkse werkelijkheid ligt."

Ook na deze tijd profijt

"Niemand wist precies wat er zou gaan gebeuren in het scholingstraject, maar de behandelaren die meededen vonden het erg leuk om een vaardigheid aan te leren die ze niet elke dag toepassen. Zo maakten ze kennis met nieuwe technieken waarvan ze zeiden dat ze die goed konden gebruiken in hun eigen werk. Tijdens hun opleiding zijn ze er misschien wel mee in aanraking geweest, maar in de dagelijkse praktijk hebben ze ze nooit hoeven gebruiken. Het perspectief verandert dus. Er was een behandelaar die vertelde nu écht te begrijpen wat verschillende 'waardes' betekenen – pols, temperatuur, bloeddruk – en daardoor de behandeling daar beter op af kan stemmen. Dat komt de cliënt ten goede. Ergotherapiemedewerkers zagen hoe we in de zorg met steunkousen omgaan. Normaal leggen zij aan hun cliënten uit hoe ze daarmee het best overweg kunnen, maar nu kunnen ze de ervaring van de zorg ook zelf toepassen. Daar heeft iedereen ook na de deze tijd profijt van."

Blijvende veranderingen

"Ik verwacht dat dit blijvende veranderingen zijn die ons allemaal gaan helpen. Als een fysiotherapeut

middenin een behandeling zit en een cliënt moet naar de wc, dan is het fijn als daarvoor de zorg niet geroepen hoeft te worden en de toiletgang desnoods onderdeel wordt van de oefening. Er zijn therapeuten die het zo al doen, maar op dit moment is de noodzaak groter. Dat zou betekenen dat we dingen als tillen en transfers als extra scholingstraject in gaan zetten voor behandelaren. Als zij in kunnen springen is dat alleen maar handig, ook onder gewone omstandigheden, zoals in vakantietijd. De truc is dus hier nu een vervolg aan te geven. We moeten gaan kijken hoe we mensen ook in de toekomst meer kunnen betrekken bij de ADL. Het kan ook afschrikken, dat moet je je realiseren. Het is niet iets wat behandelaren verwachten als standaard onderdeel van hun functie-inhoud. Dat zijn ook dingen om te overwegen."

Voor je cliënt

"Het was mooi om te zien hoe bevlogen mensen hiermee bezig waren. Functie of status maakte ook niet uit, dat viel weg. Er ontstond tijd, doordat sommige behandelingen niet meer gegeven konden worden. Een van de bewegingsagogen besloot toen maar bij Schoonmaak en Hygiëne in te springen. Zo van: "Ik heb nog wat uurtjes over, ik ga wel toiletten schoonmaken." Dat vind ik een mooie ontwikkeling. De belangrijkste winst is de saamhorigheid en dat iedereen er staat voor de cliënt. In de dagelijkse beslommeringen van je werk heb je heel veel rollen en petten. Nu is dat allemaal niet meer zo belangrijk. Dat maakt me ook wel trots, dat iedereen bereid is voor de organisatie aan het werk te gaan. Het zegt iets over hoeveel je wilt doen om er voor je cliënt het allerbeste eruit te halen."

Tekst: Roeland Jan Umans

Meer weten

- Lees ook deze blog over eerdere gesprekken in onze vernieuwingsbeweging over werken aan samenwerking tussen behandelaren en zorgteams. En over het belang daarvan voor de radicale vernieuwing.
- Lees hier meer over Radicale vernieuwing onderwijs.

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: Samenwerken vanuit een gedeelde visie, Vernieuwing onderwijs, Coronavirus, Ervaringen van bewoners, naasten en medewerkers

Trefwoorden: Behandelaars, Medewerkers, Van regels naar relaties, Woonzorggroep Samen